

קרבן

שלושה עשר שופרות פ"ו שקלים

העדה

יח.

מסורת הש"ס

(א) יומא לב, ב) מנחות לה, ג) שם
 נא (ד) שם כט, א) עיין מנחות
 על א' וירושל' יומא פ"ד הלכות ז' ומדרש
 חותם פ' ערובין (מ"ב, ככף, ו) יומא
 נה ב) תמורה כב, ג) מנחות קד א' קו
 ב) תמורה כב, א) מנחות קו
 ט) יומא קד א' (תמורה כב, ג) ע"י
 יומא נה, א) ע"י ערובין לב, א'
 ט) מהל, ט) לפיטני שם אחא לשון זה
 גבי ניוון שדרים טיטוס ללור אח
 ירושל' עיין רש"י במנחות ד' ע"ב
 והבאות מהר"ב ז"ל שם

עין משפט
נר מצוה

י"ז א מ"י פ"א מצית הצחירה
הל"ז:

ב ב מ״י פרק ב משקלים הל״ט:
בא ג מ״י פט״ו ממעלה״ק הל״ג:
בב ד מ״י פרק ב מערסין הל״ט
 וצ״מ:
בג ה מ״י פרק ה מפהמ״ק הל״ט:

נוסחת הבבלי

(א) מן הקדן ב' כו' היה בנאמץ
 כו' על אלף המשכן כו' לנער עבד
 כו' ברי' כו' רילו וזכנו על שלמה
 כו' ירי בשם אפי' כו' גמורה
 [מקדש שהיה ימיה על מורה
 ששעה משם (בבב) דירי ארן
 והכניסוהו כו': (ג) שלף אשן
 אשפקד כו': (ד) מצילה דמיון
 ונותנת כו' ר' יוסי בר ביצין א"ר
 ביבי ב"מ כו' א"ר אליעזר ממתי
 כו' בנאמץ גרומה ר"ח אמר כמין
 כו':

הגהות הגר"א

[illegible]

גליון הש"ס

[א] הייט ממנורה של משה אבל
שאר המנורות משוכות חוץ מן המנחה
ולכן אמרו ביומא דמנחה פגע ברישא
דלחא היה מבעיר אלא בשל משה וזוה
אפשר ליישב דברי הרמב"ם פ"ה
ממעה"ק הל"ד ופ"ד מעוה"כ
מקושים הרשב"א עי' בכ"מ ולח"מ
ידו"ק:

תורה אור השלם

- וַיַּעַשׂ אֶת מִנְהוֹת הַחֹקֶה עֶשֶׂר
בַּמִּשְׁפָּטִים וַיְהִי בְּהִכְלֵל חֲמֵשׁ מִיָּמִין
וַחֲמֵשׁ מִשְׁמָאל:
- דברי הימים ב ד ז
- וְשֹׁמֵת אֶת הַשְּׁלֶשְׁתָּן מִחוּץ
לַפֶּתַח וְאֶת הַמְּנִירָה בִּכְחַשְׁתָּן
עַל צֵלָע הַמִּשְׁכָּן תִּמְנְנָה וְהַשְּׁלֶשְׁתָּן
תִּתֵּן עַל צֵלָע אַחֶר:
- שמות כו לה
- וּמִקְטָרִים לִּי עֲלוֹת בַּבִּקֵּים
בַּבֶּכֶר וּבַעֲבֹר עֲבֹר וּקְטֹרֶת שִׁבְעִים
וּמִעֲרִיבֹת לֶחֶם עַל הַשְּׁלֶשְׁתָּן הַשְּׁהוּר
וּמִנְהוֹת הַחֹקֶה וּרְגִמָּה לִּבְעַר
בְּעֵר בַּעֲרֵי בִּשְׂמִירִים אֲנֹחֵה אֶת
מִשְׁמֶרֶת לִי אֲלֹהֵי וְאַתָּה עֲבֹדָתָם
אֲתָּה:
- דברי הימים ב יג א
- וְאֵת הַמְּנִירָה וּרְגִמָּה לִּבְעַר
כַּמִּשְׁפָּט לִפְנֵי הַדִּבְרִי וְהָאֵשׁ כְּסֻדָּר:
וַיִּפְרֹץ וַתִּבְרֹת וַתִּמְלֹכְלַק וְהָאֵשׁ
הָיָה מִכְבֹּלֹת הַחֹקֶה:
- דברי הימים ב ד כא
- כָּכֹר וְכִּי לִבְיָהּ שְׁטוּרָה אֲתָּה
וְאֵת צֵלָע הַמִּשְׁכָּן שֶׁמֶל כּוֹר
אֲשֶׁם הוּא אֲשֶׁם אֲשֶׁם אֲשֶׁם אֲשֶׁם
יִקְרָה הָאֵשׁ:
- ת י לכוהנים יהוה: מלכים ב י ב י

גַּלְדָּה זֹאת וְהוֹסֵם גּוֹרְסִין מִשּׁוֹךְ צ' אֲמוֹת וּמִחֶלֶת:
 וְכִי אֵתְּהוּ הַמִּשְׁפָּחָה הַזֶּה עוֹמֵד בְּתוֹכָהּ שְׂעִירֵי אֲמִלָּה:
 וְהַיֵּסָב הַזֶּה הוּא צ"ה וְהַמִּפְרָשׁ חֵם מִלֵּב מִלֵּב
 וְיִמְרֵי. בְּמִנְיֹת מִשָּׁה כֶּכֶר וְהוּא טִיבֵר וְגו': ס"ג מִעֲשֵׂה
 בְּמִנְיֹת הַמִּקְדָּשׁ שְׂחִימָה יִמְרֵה עַל מִנְיֹת שְׂעִיפָה
 וְהוּא מִתְּבַדֵּל לִדְרֵי הָאֵל וְהַיֵּסָבֹוּס לִכְרוֹם
 שְׂפִעֲמֵי וְהָאֵל חֶסֶר הָאֵל מִמִּשְׁקָלָה: וְפִרְדִּי וְיֵאוֹם.
 בְּתַמְהִי וְכִי יךְ הוּא וְהָאֵל עֵינֵי רִחוּת כְּשֶׁמִּנְיֹת
 וְהוּא כִּכֹּר צִדְדֵי הָאֵל חֶסֶר: וְשִׁמְעִי דַּע יִקּוּם
 וְכו'. בְּשִׁבְעֵינִי הָאֵל הוּא יֹסֵב עַל צִדְדֵימֹו שֶׁלֹּא
 יִנְרָךְ כֹּל דְּרֹשׁ מִמֶּנּוּ אֶבֶל שְׂעִיפָה יִנְרָךְ כֹּל
 לִכְרוֹם לֹא נֶחֱסַר מִמֶּנּוּ כְּלוֹם אֵל: מִכְּנִיטִין אֲחֵת
 לָאֵל שֶׁנָּה כְּהֵה פִּסִּי:

החלה ד' מתנ"י מקלון חדישין
 ונתנין שקלי שטין וזו וזכאמניע זמן
 התרומה הגובר מואיל כל שקלים בשבורין ומומין
 ללשכה כדי שימחרמו מהם והשני כחוב עליו מקלון
 עתיקין ועל שלח הניח שקלן כשהם וזו מציב בשני
 שחמ"ד ומוטו לשטר הגיבין וזו ומוטם בשני
 הלשכה והג' כחוב עליו וקלון וכן מורין גדולים
 והד' מחלי עולה וכן בני ויהי קטעיסין וכו'ן עולות
 אצל לקני חובת אל היה שפר דכמפרס וכו'ן עולות
 המהנדט עזים המהנדט נותן דמיון לחבור:
 לנצוה. המהנדט לנצוה נותן דמיו לחבור: וזה.
 המהנדט בזכר ומוט שס או דמיו וזהו אל לכפורת
 גמור לנצוה לנצוה המהנדט קטעיסין כפריז
 בצורה וזכ"ה לפי שהסבין מקנה כהן אצנצו צין
 הוא להאס שהשיריים שצנצנו כפוליס: ששה.
 שפורת התפוסות חן לנצוה ובגמור מפרס:
 האומר הרי עלי עזים. סתם: לא יפוטם שמיני
 גויירן. לחופן שמדריין על המהנדט ושיעורין
 מפרס בגמ': לא יפוטם חן קומד. שזהו שיעור
 הלנצוה הניח עם התמנה ובגמור מפרס מפרס
 ודוקא המהנדט סתם אצל אל רלח להניח אפי'
 קורטל על לנצוה מציא: וזה. המהנדט אצל סתם
 לא יפוטם מציא ודכ"ה: וזה אצל אפוטם אצל
 וקסירא ירשא לסיפא דלשס הוא משמע כהויימו

יסוף הכלבנים שהם רוצים להכניס אליו ואם לא
 משמע
 ששולל להם וידרש יחידה הסכך לו שהוא מותר
 ואם ילקח אחרת היתור עולות נמצא זו
 ההפוכים יקיימו שיש להם הבשר ואם לא
 העולות יקיימו מדרש זה ואם לא
 ובכך תחלת לא יוצא בית זה להכניס יהי אלא
 ולומר דכסף שקדש לשם תחלת ואם יש בו
 ההפוכים אלא יתן עשו ממנו דבר שיהיה
 ההפוכים עולות משמרות להכניס בזה לא
 היה שופר של קוץ. חובה כגון זו חובה וילדת
 חובה לתורו מעות כסף שישו שפירות לקח דמה
 שדקנו במתני: מעות הפסעויות. שמה תחלה
 ואח"כ תחילתן שמתן כסף בשופר ויהי מעות
 הפסעויות שמה צליה מעשרין על השפירות השל
 פעולין והולבין על המלה: א"ג והפני הכהן
 פעולין ליה ואיזו מציא דמי קוץ. ביה
 בדמיו"ס פ"ק מהל' מוסרי' הכהן: לא צלומים
 ענין עליו קוץ. שפירות שחלה הכהן לא הרגיש
 בזה: ויתכנסו שפירות שחלו עליו חזו ודמי

משנת אליהו

[illegible]

אבל לגדי ושעיר לא מצוי דמיון ושמה דמיין
שופר צפי עצמו שאם מערבין והביא פרים מכל
הפרים פיר תטעת על צבור שאגדי והביעו אחרים
אדם נזיר ואדם מנורט ואכיל לא מערבו על
ר תטעת ומותר ואדם אדם ומותר נזיר ומותר
על ציורו אבל כשקאים על ציורו לא חסר כלום:
לסם ושבטניע ונתן חסדמה גזרתי מואיל לא צריכא
לסם עשיין. וכן תפוקה קרין ומעין לגדי לשם:
קיוין. כולן עולות אבל לקיוי חובה לא היה שופר
אין. ופיסות. אשם סתם י' גזרין מכל שהיו צריכיה
שזה שיעור הלכה שם חבלה עם התנחה ובגמלא י' צריכיה
לשם גזרין שיעוריהם ששטוריהם להביא לסם י' צריכיה
ל' ו' אומר קרבן אשם וקרבן תטעות דקדש י' צריכיה
לא היה כס' כלל שיעור קרבן אחר תטעות ואשם
שם הוא: "בב' תפיר א"י יודור לא היה שופר על קיוין
שמינו תלכו מכל שהיה קרבן דקדש: אשם תטעות.
ומעין תפיר א"י מעות ארון שמינו בעליהן מערביה
ל' אשם סתם ו' אומר תפוסתה פקד' ו' שקליה והובאה
האשמה שם עליה לידה או וציה מצינה מעות ומטות
ה' הכי פירוש שאמרה היינו ששולתה הכי עלי חוב
ה' מצינה ומעין וכן חזקיהו כולל דקדש: מצינה דמיין.

וּמִנּוּרָה בַצָּפוֹן וְהָאֵת הַשְּׁלֶחַן⁶ הִיָּה נִתּוֹן מִחֻצַּת הַבֵּית וּלְפָנִים מִשְׁדָּר^(א) מִן הַכּוֹתֵל ב' אֲמוֹת וּמִחֻצָּה בְּתוֹךְ הַצָּפוֹן מִנּוּרָה כְּנֻגָּר בְּדָרֹם מִזְבֵּחַ הַזֹּהֵב הָיָה נִתָּן^(א) בְּאֶמְצֵעַ הַבֵּית חֹלֶקֶת אֶת הַבֵּית מִחֻצָּיו וּלְפָנִים^(ב) מִשְׁדָּר⁷ קִימוּעָא כִּלְפִי (צָפוֹן) חִיזִין וּכְלִיזִין וְהָיָה⁸ נִתּוֹן מִשְׁלִישׁ הַבֵּית וּלְפָנִים עֶשֶׂר מִנּוּרֹת עֶשֶׂה שְׁלֹמֹה שֶׁנֶּאֱמָר¹ וַיַּעֲשֶׂה אֶת מִנּוּרַת הַזֹּהֵב עֶשֶׂר כִּמְשַׁפְטָם וַיִּתֵּן בָּהֶן כֶּהֱכִיל ה' מִיָּמִין וְה' מִשְּׂמָאל אֵין תִּימָר חֲמֵשׁ בָּצָפוֹן וְחֲמֵשׁ בְּדָרֹם וְהָאֵת אֵין מִנּוּרָה כִּיִּשְׂרָאֵל אֵלֹא בְּדָרֹם שֶׁנֶּאֱמָר² וְהָאֵת הַמִּנּוּרָה נֹכַח הַשְּׁלֶחַן עַל יָרֵךְ הַמִּשְׁכָּן תִּימָנָה מִזֵּת ל' חֲמֵשׁ מִיָּמִין וְחֲמֵשׁ מִשְּׂמָאל אֵלֹא חֲמֵשׁ מִיָּמִין מִנּוּרָתָהּ שֶׁל מֹשֶׁה וְחֲמֵשׁ מִשְּׂמָאלֵהָ אַעֲפ"כ³ לֹא הִיָּה מִבְּעִיר אֵלֹא שֶׁל מֹשֶׁה בִּלְבַד שֶׁנֶּאֱמָר⁴ וּמִנּוּרֹת הַזֹּהֵב אֲמִירוּתִיָּה לְכַעֲךְ מִבְּעִיר בְּעִיר ר' יוֹסֵף ב' ר' יְהוֹדָה אֲמִירוּתִיָּה לְכֹל הָיָה מִבְּעִיר שֶׁנֶּא' וְהָאֵת מִנּוּרֹת וְנִרְתוּלֵיהֶם בְּלִעָם כִּמְשַׁפְטָם לִפְנֵי הַדְּבִיר זֶהֱבִי סֹגוֹר וְהִפְרָח וְהַנִּרְתוֹת וְהַמִּלְקָחִים זֶהֱבִי מַכְלוֹת זֶהֱבִי הִזִּין⁵ כִּילוֹ זֶהֱבִי שֶׁל מֹשֶׁה תִּנִּי רִבִּי יְהוֹדָה בִּשְׁם אֲסִי הִיָּה שְׁלֹמֹה נֹטֵל אֶלְפִי כִכְרִי זֶה⁶ וּמִכְנִיסִין לְכוֹר וּמוֹצִיאִין עַד שְׁהוּא מִעֲמִידוֹ עַל א' לְקִיָּם מִזֵּת שֶׁנֶּאֱמָר⁷ כִּכְרִי זֶה מִתּוֹר עֲשֵׂה אוֹתָהּ וְגו' תִּנְיָא⁸ אֲמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי יְהוֹדָה מַעֲשֶׂה בְּמִנּוּרֹת זֶהֱבִי שְׁעֵשֶׂה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר וְהִיתָה יִתְרָה דִּינָר זֶהֱבִי וְהִכְנִיסוֹה לְכוֹר שְׁמוּנִים פַּעַם⁹ וְלֹא חֲסְרָה כְּלוֹם יֵאוּת עַד דְּלֹא יָקוּם עַל בְּרִיָּה הוּא חֲסֵר סָגִין מִן דְּרִיָּקִים עַל בְּרִיָּה לֹא חָסֵר כְּלוֹם:

הלכה ד מתני' בשלשה עשר שופרות היו
במקדש וכתוב עליהן תקלין
חדתינ ותקלין עתיקין קנין וגזלי עולה לבונה
להב לכפורת ששה^(א) נדרבה תקלין חרדתינ שבכל
שנה ושנה ועתיקין מז^(ב) אלא הבא אשתקד שוקל
לשנה הבאה קנין היו תורין וגזלי עולה הן בני יונה
כולן עולות דברי ר' יהודה וחכ"א קנין אחד חטאת
וא' עולה גזלי עולה כולן עולות האומר^(ג) הרי עלי
עצים לא יפחות משני גזירין לבונה לא יפחות מקומץ
וחב לא יפחות מדגין וחב ששה נדרבה נדרבה מה
היו עושין בה^(ד) ולקחים בה עולות הבשר לשם
ועורות לכהנים זה^(ה) מדרש דרש יהודע כהן גדול
אשם הוא אשום אשם לה' זה הכלל כל שהוא
בא משום חטאת ומשום אשמה ילקח שני עולות
בבשר לשם והעורות לכהנים נמצאו כהן כתובין
קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר^(ו) כסף אשם וכסף
חטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו גמ' תניא^(ז)
אמר ר' יהודה לא היה שופר של קינץ בירושלם
מפני התערובות שמא תמות אחת^(ח) ונמצאו דמי
חטאות מיתות מעורבות בהן והתניא^(ט) האשה
שאמרנה הרי עלי קן^(י) מביאה דמי קן וגותלתו בשופר
ואוכלת

תוספתא שם יצ"מ גרש' ביומא ש
שבת ומנחה והוא יזהר ויבט לנשק
היה חסיד' עיניו חלו' ולא יחזק
והיה עדיף ש' ומוחקר כולי האי כ'ס
כ'ול האי אכל ג'ש מיהא כ'ר והיה
ש'תמכר הרבה לא חקרה כלום ונשא

תקלין חדתי

כל פסם רבבה דרוס דרז דלז
ברבתי דחסינ שקלי ציה וז שמע
 בשפירז פלס לכסחי זיז מנחמ
 וטוירי: דלויסי: פז וינז. קטניס
 בגמלת מפרס עטמח דרזי: עמ
 לזמפרס בגמרת: לא יפחוס מקו
 זיז מנינ: וז מדרס דרס וז
 דנדה ארז כולו לגבז מוז פז קדש
 זיז א' רלז למזח מנדה דרז עולות
 שאלו הכהניס מנדה דרז עולות
 וז: לקיי פוזות כמו ז וזה ויז
 מעלל הקינין שותן מפרס:
 מז השמרת ופזן וכלו זיז הפלס:
 צעירוינ (ז' ע) וס בגמרת הגיבירי
 בשפירז ויזלזל ורובלזן קולס
 מן מלריז א' ויזלזל ורובלזן מן מעלל

במבט י"ג שופרוס היו מתקדש. וכו' וכן פנים
 נר כדי שלא יוכל אדם להכניס ידו בפנים
 ולגנוב מן הכסף וכו' ומהם מפרש תלמי ארבעים.
 ע"ס הלבוש דקדק' וברוב ספרים נמצא לזנוה
 ועושה וזהו ר"ל לא לאחד כי לא שופר
 בפני עצמו ולזנוה לבד וע"ס לבד דמתי
 ואולי. והב' לבפורת ספור כפורי וכן פ' מורקס
 ולמה נקרא שמוס כפור ע"ס שמקנחין ידעם מן
 הקדש דלמתי' בענין [דף ק] בענין [דף קמא]
 ע"י לבפורי ידע' בההוא גברא. ששה לנדבה
 לקדך המנוח: "במבט" קנין. גזיל' מורין גזיל'
 עולה ר' בני יונה אכל שופר לקניי חמול לא
 שוה ר' יהודה והענין בדלמתי' בפ' הויאלו ה'
 (דף ק) דמא' ימות א' מהן נמאלו כל המעות
 שגשפור הכובות ל"ס המלא' הי' הכי' דלמתי'
 בחטאת שמתו בעתה לזלזול למיתה ר' נמי
 ממות ששופרו בלתי' ומומו בענין' וכלכות
 ל"ס המלא' ופירין האם וצברו ד' וחי' ושדי' במ"א
 והק' לשמור ר' יהודה לעשמי' דלתי' לא הי' בריה
 דלמתי' שצורין [דף ק] עולה לז' ותי' א'
 קנין לא קניי חובת אלא נטולו ואחד נמאלו
 ורצון לא חיישי' למיסה. גזיל' עולה בין מורין
 פ"ב בני יונה כולן עולות נדבה' שי גזילין.
 מפורש ביומא פ"ב (דף ק) נדבה' ר"ש בן יוחאי
 אומר מנין למתד' של בין הערביס שטענין
 גזיר' ע"ס בשני כהניס שנאלמו וערכו ע"ס על
 הש"ס נערכו ש"ס א"ל אינו ע"ס למתד' של שחר
 מהי' דבר נאלמו ובער ע"ס הכין ע"ס בצק'
 סהרי' ענין למתד' של בין הערביס ואמרין
 בפרק בחרא דנמנותו (דף ק) מ"ר קרנן מלמד
 ומתקבל' ע"ס וכמה שני גזילין וכן הוא אומר
 והגדלת' הפלנו על קרנן ע"ס ותני' חמול ע"ס
 בפרק [ג' דמיתלין] האומר הרי עלי ע"ס
 מצי' דמי' שני גזילין וטותן לשופר והכהניס
 מקבלין אותו ע"ס ע"ס ומעלין וקנין
 אותן ע"ס המוצא ונאחזין בתן ואין מעלין וקנין
 הקריבין בחזק פטור אבל אל חומר שני גזילין
 של ע"ס אלו לגבי מוצא הכהניס מקבלין אותן
 ממנו ומעלין וקנין אותן ע"ס המוצא ואלו חמולין
 בתן ומעלין אותן וא"ל הקריבין בחזק חייב דבלי
 וכן [והב"א] אל הקריבין חמול פטור ואלו אלו
 הולכין ללשכת הע"ס: **קומן** לזנוה. דמתי' בפרק
 בתרא דנמותא ר' קמנ' ה': האומר הרי עלי
 לזנוה לא יפסות מקומן. המתנדב מנחה יצי'
 מן קומן לזנוה. מהעלת אל הקומן בתא' חייב
 עמי בזיר' לזנוה שטענין שני קומנ'ן: **וכב'** לא
 יפסות מיידי' **וכב'** ופיר' בפרק בתרא דנמותא
 דלמא' נסא' א"ר אלעזר דאמר מנחה ודלמא'
 פטירי' פטירי' דהכא' אל עבדי' אינשי'. מנחה
 בתוספתא בפ' בתרא [דמיתלין] האומר הרי עלי
 לזנוה מנחה דמי' מאל' קומן לזנוה וטותן לשופר
 הכהניס מקבלין אותו ולקוחסין מן לזנוה
 ומהחייבו אותו ע"ס ה' המנחה. האומר הרי עלי

זהב מביא דמי דינר זהב ונתון לשופר והספתי
ועושין אותן רקועי פחים לפי למוצח: **שש** לג'
שש כנגד מי אמר ר' חזקיה כנגד שש כמי ר'
עס עז ר' יוחנן אמר מתוך שהנדה מרובה
תעטשו המעות ועזרי אמר כנגד מי ועגל ואילי
ידועין פס מביא מנה עגל מביא חמשה סעלים
כאלי וכבש ור' היא דלמר קטן והביא גדול לא
המעות לא יא' ידי דרו מי שמר עגל בר פדא
מחמין ירעו עי' סתמאכו וימכרו ויפלו דמיו
מותר גזלות ומעילות דללו מי שנה ואלו פס
דמייהו לא א' לשפירי' והמותרות כגון פסר
לדמייהו לא א' לשפירי' והמותרות כגון פסר

[illegible]